

Thomas More Kempen
Lerarenopleiding campus Vorselaar
Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs
Lepelstraat 2, 2290 Vorselaar
Tel: +32 (0)14 50 81 60

Lesvoorbereiding

Student: Arne Willems 2 Baso tel. 0478/64.23.67 E-mail: r062683@student.thomasmore.be	☐ Stage-oefenles ☐ Proefles ☐ Observatie
--	---

Datum stage: 13/10/17

Uur: 3

School: VTI

Lier

Klassengroep: 2IW

Aantal lln.: 9

Lokaal: L825

Vak: Nederlands

Mentor: De Herdt

Docent: T. Hines

Lesonderwerp

Thema 3, Les 12: Het Chronologisch Verband

Bronnen

- *Op welke bronnen heb je je gebaseerd? Geef duidelijke referenties zodat je ze vlot kan terugvinden.*
- *Refereer correct volgens de stijlwijzer (zie Toledo communities 2015-2016 stijlwijzer, hoofdstuk 4 verwijzingen en literatuurlijst, 4.2.1)*

Vandromme, J., Lambaerts, E., Poignie, L., Van Aerde, S., Van Damme, S. and Deprez, K. (2013). *Frappant 2 Leerwerkboek*. Kalmthout: Pelckmans, pp.96-99.

Vanbuel, V., Vanwayenbergh, C., Bastiaenssen, N., Coorens, E., Eggermont, N., Wyffels, P. and Wuyts, R. (2013) *Netwerk Taalcentraal 2*. Wommelgem: Van In. (Vanbuel et al., 2013, pp. 481-487)

Beginsituatie

- *Welke voorervaring en -kennis over het lesonderwerp of de gebruikte werkvorm, hebben de leerlingen al? Hoe hou je hiermee rekening in je les?*
- *Zijn er leerlingen die bijzondere aandacht nodig hebben? Hoe ga je hiermee om in je les?*

De klas bestaat uit 9 leerlingen, allemaal jongens.

1 leerling is dyslectisch en volgt de les op een computer, met een programma dat hem ondersteunt bij het maken van fouten. Het werkboek heeft hij digitaal.

Het lokaal beschikt over een beamer, computer en krijtbord.

De leerlingen hebben al les gehad over Inleiding-Midden-Slot en over de opbouw van alinea's en hebben een natuurlijke voorkennis bij dit onderwerp.

Vakoverschrijdende eindtermen

- *Welke VOET sluit aan bij deze lesinhoud? Noteer minstens één VOET.*

(communicatief vermogen)

1. brengen belangrijke elementen van communicatief handelen in praktijk;

Thomas More Kempen
Lerarenopleiding campus Vorselaar
Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs
Lepelstraat 2, 2290 Vorselaar
Tel: +32 (0)14 50 81 60

Vormingsdoelen

- *Wat wil je in essentie met deze les bij de leerlingen bereiken? Wat wil je dat de leerlingen essentieel bijblijft?*
- *Formuleer maximaal twee vormingsdoelen.
Denk aan aspecten als fundamenteel leren, oriëntatie op de leef- en belevingswereld van de leerling, maatschappelijke aspecten, aansluiting bij opvattingen over mens en maatschappij, opvoeding en onderwijs.*
- *Hoe zijn ze herkenbaar in je les?*

De leerlingen leren het chronologisch verband in teksten te herkennen aan de hand van signaalwoorden. Ze oefenen hierdoor het lezen en begrijpen van teksten en ontwikkelen hun begrijpend lezen.

Leerplan & Concrete lesdoelen

- *Welke leerplandoelen komen in deze les aan bod?*
- *Welke concrete kennis, inzichten, vaardigheden, attitudes, gelinkt aan het leerplan, wil je realiseren?*
- *Beperk het aantal concrete lesdoelen, denk eraan dat concrete lesdoelen evalueerbaar/observeerbaar zijn.*

Leerplandoelen

10 De leerlingen kunnen bij het lezen: (ET 11, 18):

- efficiënt gebruik maken van voorkennis (oriënteren, voorbereiden en/of uitvoeren);
- gericht informatie zoeken (uitvoeren)
- deze leesstrategieën toepassen: oriënterend, globaal, zoekend, intensief, studerend en kritisch

Lesdoelen

- De leerlingen kunnen van een gegeven tekst het teksttype bepalen.
- De leerlingen kunnen een tekst samenvatten aan de hand van een schema.
- De leerlingen kunnen 4 voorbeelden van signaalwoorden geven.
- De leerlingen kunnen het begrip chronologisch verband in eigen woorden uitleggen.
- De leerlingen kunnen het chronologisch verband van een tekst schematisch voorstellen.
- De leerlingen kunnen de betekenis van een gegeven woord afleiden uit de context, en deze in een nieuwe zin gebruiken.
- De leerlingen kunnen 3 gegeven signaalwoorden chronologisch rangschikken.
- De leerlingen kunnen bij 2 woorden het koppelteken juist gebruiken.
- De leerlingen kunnen het begrip koppelteken in eigen woorden uitleggen.

Werkpunten

- *Formuleer hier max. 2 werkpunten waaraan je in deze les wil werken. Leg uit op welke manier je hieraan werkt.*

/

Leerinhoud (+ timing)	Methode	Materiaal
<p>= alles wat de leerlingen moeten leren, de leerstof die aan bod komt</p> <p>Bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Definities en omschrijvingen ▪ Kernbegrippen en relaties ▪ Vaardigheden ▪ Typen oefeningen ▪ Samenvattingen ▪ Besluiten 	<p>= de wijze waarop je de doelstellingen wil bereiken, dus hoe je de leerstof aanbrengt</p> <p>Bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Leerkrachtgedrag <ul style="list-style-type: none"> - Opdrachten - Vragen - Tips ▪ Leerlingengedrag ▪ Groeperingsvorm: <ul style="list-style-type: none"> - Individueel - Per twee - In groep - Klassikaal ▪ Organisatie (bijv. klasopstelling) 	<p>= al de hulpmiddelen die door de leerkracht en door de leerlingen worden gebruikt</p>
<p style="text-align: center;">Oriëntatiefase</p> <p>Tekst: Cristiano Ronaldo <i>Wat loopt er fout in de tekst die je hebt gelezen?</i> De tekst wordt niet in de juiste volgorde weergegeven.</p> <p><i>Rangschik de alinea's in juiste volgorde.</i> 4 - 3 - 2 - 5 - 1</p>	<p style="text-align: center;">Oriëntatiefase</p> <p>Lkr: Goeiemorgen allemaal. Neem jullie naamkaartje en ga in stilte zitten.</p> <p>Lkr deelt de werkblaadjes uit.</p> <p>Lkr leest de tekst voor.</p> <p>Lkr: Wat loopt er fout in de tekst die jullie hebben gelezen?</p> <p>Lkr: In welke volgorde moeten de alinea's dan wel staan?</p> <p>Lkr: Waarom is dit belangrijk?</p>	<p style="text-align: center;">Oriëntatiefase</p> <p>PowerPoint</p> <p>Extra pagina 1</p>

	<p>Lkr: Als iets op volgorde van tijd is gerangschikt, hoe noemen we dat dan? Het woord dat we zoeken komt uit het Grieks en betekent horloge.</p> <p>Lkr: We gaan het vandaag dus hebben over chronologie.</p>	
<p style="text-align: center;">Uitvoeringsfase</p> <p>Verwervingsfase Oefening 1 Leerlingen koppelen gebeurtenissen aan een periode en vervolledigen zo het schema. (schematiseren) 15de eeuw 1921 1949 Robots worden verfijnder en sneller</p> <p>Groene kader Vastzetten theorie. Wat? Als de auteur de gebeurtenissen in het verhaal plaatst in de volgorde waarin ze gebeurden.</p> <p>Staat het chronologisch verband vast of is het veranderlijk? Het chronologisch verband staat vast.</p> <p>Woorden die wijzen op een chronologisch verband in de tekst. Signaalwoorden</p>	<p style="text-align: center;">Uitvoeringsfase</p> <p>Verwervingsfase Oefening 1 Lkr: Lees de tekst op pagina 96 individueel. Los daarna de oefeningen alleen op en vergelijk met je buurman als je klaar bent.</p> <p>Lkr: Kan iemand mij vertellen wat het centraal thema van de tekst was?</p> <p><i>Lkr overloopt de oplossingen klassikaal.</i></p> <p>Groene kader Lkr: We zagen nu enkele voorbeelden van chronologisch verband. Kan iemand mij uitleggen wat chronologisch verband net betekend?</p> <p>Lkr: Staat het chronologisch verband in een tekst vast of is het veranderlijk?</p> <p>Lkr: Hoe noemen we woorden die wijzen op een chronologisch verband in de tekst?</p> <p>Lkr: Kan iemand hier voorbeelden van geven?</p> <p>Lkr: ... lees volgende tekst luidop voor.</p> <p>Lkr: Welke signaalwoorden worden in deze tekst gebruikt?</p>	<p style="text-align: center;">Uitvoeringsfase</p> <p>PowerPoint</p> <p>Werkboek pagina 96</p> <p>PowerPoint</p>

<p>Voorbeelden In ..., vervolgens, uiteindelijk, vroeger, nu, later, ...</p> <p>Verwerkingsfase</p> <p>Oefening 3 <i>Invuloefening, waarbij leerlingen chronologische signaalwoorden in een tekst invullen.</i></p> <p>Gisteren Wanneer Toen Terwijl Na een poosje Even later Enkele uren geleden Vervolgens Plots Nu Nadat Opeens</p> <p>Oefening 4 <i>Individuele schrijfoefening op signaalwoorden integreren in een bestaande tekst.</i> Leerlingen herwerken 1 van de 2 teksten in de klas met signaalwoorden. De andere tekst krijgen ze als huiswerk tegen de volgende les.</p>	<p>Lkr: Waar staan de signaalwoorden meestal</p> <p>Verwerkingsfase</p> <p>Oefening 3 <i>Lkr overloopt klassikaal de oplossingen bij opdracht 3 (OLG)</i></p> <p>Oefening 4 Lkr: Jullie mogen kiezen: 1 van de 2 teksten in deze oefening bereiden jullie thuis voor tegen volgende les. Lkr: overloopt tijdens les 2 de oplossingen bij oefening 4.</p> <p>Oefening 5 Lkr projecteert zinnen op PPT. Lkr: Wat valt jullie op bij deze zinnen? Zijn er speciale woordtekens aanwezig? Lkr: Dus er staat een koppelteken in samengestelde aardrijkskundige namen. Kennen jullie hier nog voorbeelden van?</p> <p>Extra oefening 1 Lkr: Jullie werken nu individueel aan de volgende oefening. Vul de gegeven signaalwoorden in het onderstaande recept in. <i>Lkr overloopt klassikaal de oplossingen (OLG)</i></p>	<p>Werkboek pagina 97</p> <p>Werkboek pagina 98</p> <p>Werkboek pagina 99</p> <p>Extra pagina 2</p>
--	---	---

Oefening 5

Herkenoefening: herkennen welke leesteken er gebruikt wordt en extra voorbeelden kunnen geven.

Extra oefening 1

Invuloefening: integreren van chronologische signaalwoorden in een bestaande tekst.

Vul de gegeven signaalwoorden op de juiste plaats in het recept in.

Uiteindelijk / daarna / eerst / ten slotte / vervolgens / na het mengen /

Extra oefening 2

Rangschik- en schrijfoefening. De leerlingen gebruiken chronologische signaalwoorden om per 2 een tekst te vormen met bovenstaande begrippen.

Juiste volgorde:

Aankopen bouwgrond

Aanstellen architect

Indienen bouwplannen

Fundering

Ruwbouw

Extra oefening 2

Lkr: Jullie werken nu per 2 aan de volgende opdracht. Iedereen weet wel hoe een de bouw van een huis ongeveer verloopt. Ik heb enkele kernbegrippen genoteerd, die heel beknopt de bouw van een huis weergeven. Probeer aan de hand van deze kernbegrippen een tekst te vormen. Jullie gebruiken bij het uitschrijven van elk kernbegrip steeds een chronologisch signaalwoord.

Lkr overloopt oplossingen klassikaal.

Extra pagina 3

Dakwerken Technieken Meubilair Binnendecoratie		
<p style="text-align: center;">Afrondingsfase</p> <p><u>Spel: "Dit heb ik gedaan."</u> <i>De leerlingen herhalen de verschillende chronologische signaalwoorden en koppelen deze aan hun eigen dagdagelijkse realiteit.</i></p> <p>Leerkracht begint met "Enkele dagen geleden...", leerling 1 neemt zin over en voegt er zelf een zin met signaalwoord aan toe. De rest van de klas volgt dit patroon.</p>	<p style="text-align: center;">Afrondingsfase</p> <p><u>Spel: "Dit heb ik gedaan."</u></p> <p>Lkr: We spelen een spel: "Dit heb ik gedaan." Het is een variant van "ik was op reis en ik neem mee". 1 iemand begint met een zin die begint met een signaalwoord. De volgende neemt deze zin mét signaalwoord over, en voegt een volgende zin toe die ook een signaalwoord bevat. Zo gaan we de klas rond.</p> <p>Lkr: Begint zelf met "Enkele dagen geleden ben ik gaan zwemmen."</p> <p><i>Lkr projecteert signaalwoorden die leerlingen helpen bij deze oefening.</i></p> <p><i>Lln voeren de opdracht uit.</i></p>	<p style="text-align: center;">Afrondingsfase</p> <p>PowerPoint</p>

